

N:o 140.

Ank. till Riksd. kansli den 15 maj 1907, kl. 9 f. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af förra militiebostället $\frac{1}{4}$ mantal Spiksborg n:o 1 i Östergötlands län.

(I. A.)

I en den 19 april innevarande år till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling öfverlämnad proposition (n:o 177) har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att, sedan förra trumslagarbostället $\frac{1}{4}$ mantal Spiksborg n:o 1 i Tjällmo socken af Östergötlands län blifvit enligt lagen den 27 juni 1896 angående hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring fördeladt i fyra lotter, nämligen tre lotter, å en af förste landtmätaren Joh. Er. Linder år 1903 öfver hemmanet upprättad karta betecknade med litt. A, B och C, samt en lägenhet, Sjötorp, med iakttagande vid styckningen, att såsom för lotterna gemensamt område afsattes dels behöfliga vägar och dels en till egendomen häfdad del af en egendomen tillsammans med hemmanet Iskallebol tillhörande vallgata, lotterna måtte försäljas med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1908, lägenheten Sjötorp till dess nuvarande innehafvare C. A. V. Andersson mot en köpeskilling af 1,130 kronor att betalas under loppet af 10 år med en tiondedel årligen och i öfrigt på de i 6:e momentet af nådiga skrifvelsen till

domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner, lotterna litt. B och C, hvar för sig enligt föreskrifterna i 8:e och följande momenten af samma nådiga skrifvelse och lotten litt. A, under de i nådiga brevet den 29 maj 1874 omförmälda villkor å offentlig auktion till den högstbjudande,

dels ock att de medel, som genom försäljningen inflöte, måtte, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

I detta ärende har departementschefen till förberörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Med underdånig skrifvelse den 20 nästlidne mars har domänstyrelsen underställt Kungl. Maj:ts pröfning fråga om styckning af det för statsverkets räkning på 20 års tid från den 14 mars 1887 mot ett årligt arrende af 750 kronor utarrenderade förra trumslagarbostället 4 mantal Spiksborg n:o 1 i Tjällmo socken af Östergötlands län.

Vid uppskattning, som år 1904 hållits å hemmanet, uttalade uppskattningsmännen som sin åsikt, att, som en stor del af åkerjorden vid hemmanet vore belägen aflägsset från den öfriga delen, det vore lämpligast, att egendomen styckades. I sitt förslag angående hemmanets disposition inskränkte de sig emellertid till att hemställa, att en å hemmanet befintlig lägenhet, Sjötorp, bebyggd med stuga och ladugård, tillhöriga hemmanets arrendator C. A. V. Andersson, måtte med tillägg af visst område från hemmanet afsöndras. I den skrifvelse, hvarmed Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet till domänstyrelsen insände instrumentet öfver nämnda uppskattning, anförde Kungl. Maj:ts befallningshafvande, att, då ladugården vid hemmanet icke kunde i sitt nuvarande skick användas och då ägorna låge i två från hvarandra nästan helt och hållet afskilda delar, syntes den af uppskattningsmännen antydda utvägen att uppdela egendomen i lotter och försälja densamma vara att föredraga framför deras förslag, att Sjötorp skulle afsöndras och försäljas men hemmanet för öfrigt bibehållas i kronans ägo. Med anledning häraf anmodade domänstyrelsen, efter från landtmästeristyrelsen erhållet meddelande, att hinder för den ifrågasatta styckningen ej funnes, Kungl. Maj:ts befallningshafvande *dels* att låta genom vederbörande uppskattningsmän uppgöra förslag till egendomens styckning i flera lotter samt verkställa saluvärdering af de skilda ägototterna och *dels* att uppdraga åt vederbörande landtmätare att upprätta beskrifning öfver samma lotter. Sedermera erhöll domänstyrelsen från Kungl. Maj:ts befallningshaf-

vande instrument öfver en i anledning häraf under år 1906 hållen ny uppskattning af egendomen för dess försäljning i lotter jämte ett af förste landtmätaren Joh. Er. Linder i samråd med domänintendenten upprättadt förslag till ägostyckning af hemmanet m. fl. handlingar i ärendet.

Hemmanet är beläget 3,2 mil från Motala och 1,5 mil från järnvägsstationen Prästköp. Det har — såsom framgår af uppskattningsinstrumenten och en bland handlingarna befintlig, af förste landtmätaren Linder år 1903 öfver hemmanet upprättad karta med beskrifning — sina ägor liggande i två skiften, som äro förbundna genom en hemmanet gemensamt med hemmanet Iskallebol tillhörande s. k. vallgata. Det innehåller 34 hektar 70,2 ar tomt och åker, 4 hektar 24 ar äng, 17 hektar, 25,4 ar afrösningsjord och 95,6 ar impediment eller tillhoppa 57 hektar 15,2 ar, hvartill komma 28,2 ar till egendomen häfdad andel i nyssnämnda vallgata. Hemmanet är i sin helhet taxeringsvärderadt till 14,000 kronor. Enligt uppskattningsmännens förslag år 1906 och enligt det förslag till ägostyckning, som afgifvits af förste landtmätaren Linder i samråd med domänintendenten, skulle dels lägenheten Sjötorp, som å kartan omfattar ägofigurerna n:is 117—135 och en del af 136 med en areal af 3 hektar 98,4 ar afsöndras och försäljas, dels ock hemmanet i öfrigt, sedan för gemensamt behof undantagits tillhoppa 72,4 ar till vägar, styckas i tre lotter, nämligen en å kartan betecknad med litt. A. och omfattande ägofigurerna n:is 1—46, 46a, 48—56 samt 58—66 med en sammanlagd areal af 17 hektar 52,2 ar, å hvilken lott hemmanets åbyggnader äro belägna, en å kartan betecknad med litt. B. och omfattande figurerna n:is 96—99, 101, 102, 104—111, och en del af 103 med en areal af tillhoppa 14 hektar 27,1 ar, samt en å samma karta betecknad med litt. C. och omfattande ägofigurerna n:is 67—87, 89—95, 100, 112—116 och en del af 103 med en areal af tillhoppa 20 hektar 65,1 ar. De olika delarna af hemmanet hafva af uppskattningsmännen värderats lotten litt. A. till 9,925 kronor, litt. B. till 5,480 kronor, litt. C. till 6,940 kronor och lägenheten Sjötorp till 1,130 kronor. Ägaren till bostadshuset å lägenheten Sjötorp förenämnde C. A. V. Andersson har af Kungl. Maj:ts befallningshafvande fått sådant föreläggande som omförmäles i 6:e momentet af nådiga skrifvelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenhetens upplåtande från kronans jordbruksdomäner, och har han till Kungl. Maj:ts befallningshafvande inkommit med en af behörig borgen åtföljd skriftlig förklaring, att Andersson är villig att inköpa Sjötorp med det angifna området för 1,130 kronor, att betalas under loppet af 10 år med en

tiondedel årligen, äfven om lägenheten blefve i vederbörlig ordning åsatt mantal.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har förklarat sig icke hafva något att erinra mot förslaget om egendomens styckning eller mot saluvärderingen, och domänstyrelsen har i sin ofvannämnda und. skrivelse — med tillkännagifvande att hemmanet blifvit utarrenderadt för tiden från den 14 mars 1907 till den 14 mars 1908 för tillhoppa 750 kronor — anför, att styrelsen ej hade något emot, att hemmanet afyttrades, helst detsamma icke kunde för något skogsväsendets ändamål användas.»

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förvarande framställning.

Stockholm den 14 maj 1907.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
